

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNA w KONSTANTYNOWIE ŁÓDZKIM

GIMNAZJUM w LUTOMIERSKU im. LESZKA CZARNEGO

Zdzisława Ignatowicz
Grzegorz Gwis
Mariusz Wielebski
Andrzej Stasiak

SZKOLNY SYSTEM ZAPOBIEGANIA ZACHOWANIOM PROBLEMOWYM UCZNIÓW

GIMNAZJUM W LUTOMIERSKU im. LESZKA CZARNEGO

- ▶ W GIMNAZJUM UCZY SIĘ 222 UCZNIÓW
- ▶ PROWADZIMY KLASY Z ROZSZERZONYM JĘZYKIEM ANGIELSKIM, Z ROZSZERZONYM PROGRAMEM Z INFORMATYKI ORAZ KLASY OGÓLNE
- ▶ ORGANIZUJEMY DODATKOWE ZAJĘCIA W RAMACH UCZNIOWSKIEGO KLUBU SPORTOWEGO, KLUBU EUROPEJSKIEGO, KOŁA INFORMATYCZNEGO I DZIENNIKARSKIEGO
- ▶ NASI UCZNIOWIE ZDOBYWAJĄ EUROPEJSKI CERTYFIKAT UMIEJĘTNOŚCI KOMPUTEROWYCH UZYSKUJĄ POZYTYWNE WYNIKI W KONKURSACH Z JĘZYKÓW OBYCH, INFORMATYKI, FOTOGRAFII I PROMIĄJĄCYCH ZDROWIE

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA W KONSTANTYNOWIE ŁÓDZKIM

- ▶ PORADNIA PROWADZONA JEST PRZEZ POWIAT PABIANICKI
- ▶ PORADNIA OPIEKUJE SIĘ DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ ORAZ WSPIERA PLACÓWKI OŚWIATOWE Z GMINY KONSTANTYNÓW I LUTOMIERSK
- ▶ PORADNIA ZATRUDNIA 3 PSYCHOLOGÓW, 2 PEDAGOGÓW, 1 LOGOPEDĘ
- ▶ POD OPIEKĄ PORADNI ZNAJDUJĄ SIĘ:
  - 2 PRZEDSZKOLA
  - 6 SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
  - 2 GIMNAZJA
  - 2 LICEA
  - ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH
  - PANSTWOWY DOM DZIECKA
- ▶ W PRACOWNIACH TYCH UCZY SIĘ ŁĄCZNIE OK. 4000 DZIECI I MŁODZIEŻY

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

- Szkolny system zapobiegania zachowaniom problemowym uczniów angażuje całą społeczność szkolną: uczniów, rodziców, nauczycieli, pedagoga, psychologa, pracowników niepedagogicznych szkoły.
- Opracowanie systemu poprzedzono identyfikacją najczęściej występujących w szkole zachowań problemowych uczniów oraz ich psychologiczną analizą – w aspekcie przyczyn i konsekwencji oraz stopnia niekorzystnego wpływu na rozwijającą się osobowość ucznia i jego rówieśników.

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

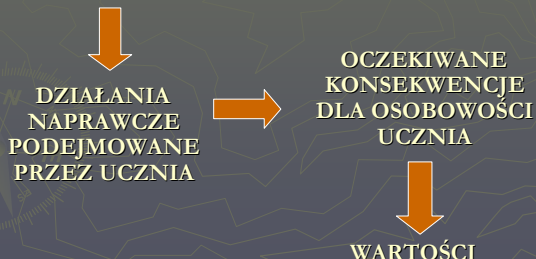
- Zachowanie problemowe ucznia powoduje konieczność podjęcia przez niego działań naprawczych, których celem nie jest karanie lecz pobudzenie do refleksji nad własnym postępowaniem oraz wyzwalenie kreatywności.
- Dla każdego zachowania problemowego opracowana została odrębna lista działań naprawczych. Autorami listy byli uczniowie, rodzice, nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni szkoły.

Prace nad konstrukcją *Systemu* trwały od października do stycznia roku szkolnego 2008/2009. *System* został zatwierdzony do realizacji przez Radę Pedagogiczną, Samorząd Uczniowski i Radę Rodziców. Zaczął obowiązywać od początku drugiego półrocza roku szkolnego 2008/2009.

- Identyfikacja zachowań problemowych uczniów – zajęcia w klasach, w ramach których uczniowie i ich wychowawcy opracowali 'Listę zachowań problemowych'.
- Cykl spotkań szkoleniowych dla Rady Pedagogicznej i rodziców (Rada Rodziców, trójki klasowe). Psycholog przedstawił charakterystykę zachowań problemowych zidentyfikowanych w szkole (przyczyny, skutki utrwalenia się danego zachowania dla rozwoju osobowości ucznia i jego otoczenia, kryteria oceny nasilenia danego zachowania problemowego).
- Opracowano schemat konstrukcji *Systemu* – proponowane działania naprawcze prowadzić powinny do uświadomienia i internalizacji w osobowości ucznia norm i wartości.
- Opracowano 'Listę działań naprawczych' (zajęcia w poszczególnych klasach, pedagog i psycholog spotkali się z rodzicami uczniów, nauczyciele i pracownicy szkoły zgłaszali własne propozycje).
- Ostateczną wersję *Systemu* przedstawiono uczniom i rodzicom na zebraniu ogólnoszkolnym oraz umieszczono na stronie internetowej szkoły.

SCHEMAT POSTĘPOWANIA

ZACHOWANIE PROBLEMOWE – CHARAKTERYSTYKA PSYCHOLOGICZNA Z UWZGLĘDNIENIEM STOPNIA ZAGROŻENIA PATOLOGIĄ (zaburzenia zachowania, niedostosowanie społeczne, demoralizacja)

LISTA ZACHOWAŃ PROBLEMOWYCH UCZNIÓW

1. Pali papierosy na terenie szkoły.
2. Zachowuje się w sposób agresywny w stosunku do innych uczniów w szkole (uderza, popycha, szarpie).
3. Używa wulgarnych słów.
4. Zakłóca przebieg lekcji (głośno porozumiewa się z kolegami, chodzi po klasie, rzuca przedmiotami).
5. Dokonuje kradzieży.
6. Zbyt swobodnie zachowuje się w relacjach z płcią przeciwną.
7. Miał doświadczenia z alkoholem.
8. W sposób poufały odnosi się do nauczyciela.
9. Nie przestrzega obowiązujących w szkole norm dotyczących stroju uczniowskiego.
10. Nie przestrzega regulaminu dotyczącego zmiany obuwia w szkole.
11. Opuszcza pojedyncze lekcje lub nie przychodzi do szkoły bez usprawiedliwienia (wagaruje).
12. Dopuszcza się niszczenia mienia szkolnego (np. pisanie po ławkach, rysowanie ostrym narzędziem).

WARTOŚCI KSZTAŁTOWANE POPRZEZ DZIAŁANIA NAPRAWCZE

- ▶ ZDROWY TRYB ŻYCIA
- ▶ OTWARTOŚĆ NA LUDZI
- ▶ KULTURA OSOBISTA
- ▶ SZACUNEK DLA INNYCH
- ▶ SZACUNEK DLA CUDZEJ WŁASNOŚCI
- ▶ ROLA KOBIETY, ROLA MĘŻCZYZNY W ŻYCIU
- ▶ SILNA WOLA
- ▶ GODNOŚĆ DRUGIEGO CZŁOWIEKA
- ▶ PRAWO
- ▶ OBOWIĄZEK SZKOLNY
- ▶ DOBRO WSPÓLNE

PRZYKŁADY DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH

- ▶ uczeń przygotowuje referat na temat zdrowego trybu życia (np. rola sportu, zdrowego żywienia, higieny),
- ▶ uczeń wykonuje laurkę lub pisze list z wyjaśnieniami do nauczyciela,
- ▶ uczeń przygotowuje w formie komiksu 'sprawozdanie' na temat swojego zachowania w stosunku do nauczyciela (w 'chmurki' komiksu wpisuje uczucia i myśli nauczyciela, którego obrażał swoim zachowaniem),
- ▶ uczeń ma za zadanie przedstawić w formie graficznej karykaturę 'pijaka' oraz zastanowić się nad skutkami alkoholizmu w życiu człowieka (osobistym, rodzinnym, zawodowym),
- ▶ cała klasa wysyła listy do wagarowicza, w których zachęca go do przychodzenia do szkoły,
- ▶ uczeń przygotowuje listę zwrotów grzecznościowych lub wystąpienie na temat kulturalnych form zachowania się w różnych sytuacjach,
- ▶ uczeń ma zadanie nauczyć się na pamięć wiersza z zakresu liryki miłosnej,
- ▶ uczeń przygotowuje informacje nt. genezy pojęcia wandalizmu oraz skutków wandalizmu w życiu społecznym,
- ▶ uczeń zapoznaje się z przepisami prawa regulującymi kwestie tzw. obowiązku szkolnego i podpisuje, w obecności rodziców, deklarację potwierdzającą znajomość prawa w tym obszarze,

WDROŻENIE SYSTEMU

- ♦ Uczniowie dzięki dyskusji uświadomili sobie i mogli zwerbalizować na forum grupy, które zachowania koleżanek i kolegów są przyczyną ich dyskomfortu w szkole – zmniejszają poczucie bezpieczeństwa, utrudniają uczenie się, itp.

- ♦ Uczniowie 'problemowi' otrzymali informacje zwrotne na temat ich roli w tworzeniu klimatu w szkole (np. co społeczność szkolna sądzi o używaniu niecenzuralnego słownictwa, jaki wpływ na proces uczenia się innych ma niewłaściwe zachowanie ucznia na lekcji, jak czuje się osoba, której ktoś dokuza).

WDROŻENIE SYSTEMU

- Istotne było także to, że uczniowie współtworzyli Listę działań naprawczych. Pomysły uczniów miały często znamiona kar, nierzadko surowych (np. zawiesić w prawach ucznia, postawić nieodpowiednią ocenę z zachowania, powiadomić policję, itp.).

Propozycja, aby działania naprawcze miały charakter niepunitywny i wiązały się z twórczym rozwiązaniem problemu była dla wielu uczniów zaskoczeniem. Została przyjęta z aprobatą.

WDROŻENIE SYSTEMU

- Rada Pedagogiczna podjęła dyskusję na temat zachowań problemowych uczniów oraz zgłosiła własne propozycje do Listy działań naprawczych.

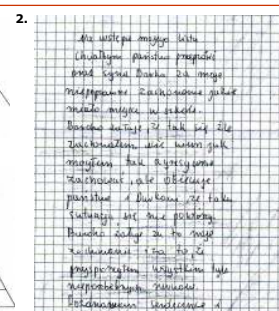
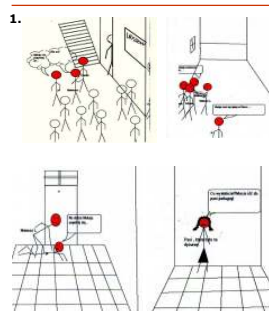
WDROŻENIE SYSTEMU

- Spotkanie z rodzicami miało na celu przybliżenie idei Systemu, wypracowanie 'Listy działań naprawczych' oraz pogłębienie wiedzy o psychologicznych problemach adolescencji.

PRZYKŁADY REALIZACJI

1. Uczeń miał za zadanie graficznie przedstawić przebieg konfliktu z kolegą;
2. List ucznia do rodziców kolegi, którego uderzył.

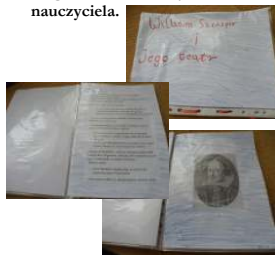

PRZYKŁADY REALIZACJI

3. Takie kolorowe, zaprojektowane przez siebie, pompony noszą uczniowie, którzy nie zmieniają obuwia.

4. Opracowanie materiałów na lekcję j. polskiego – uczeń arogancko odnoszący się do nauczyciela.

WNIOSKI KOŃCOWE

- Stosowanie zadań naprawczych Systemu powinno dotyczyć tych zachowań problemowych, które uczeń powiela, bowiem incydentalne zachowania negatywne wymagają działań szybkich – doraźnych.
- Wykonywanie zadań naprawczych stanowi dla ucznia dużą uciążliwość, co również pozytywnie wpływa na zmianę zachowania.
- Niektórzy uczniowie unikają wykonania zadania – wychodzą z założenia, że „może się uda”, albo też nie radzą sobie z zadaniem. W takich przypadkach konieczna jest dodatkowa pomoc nauczyciela bądź pedagoga szkolnego. Szczera rozmowa z uczniem na temat jego podejścia do zadania i ewentualna pomoc w jego realizacji pomogą rozwiązać problem.

WNIOSKI KOŃCOWE

- Niezbędna jest konsekwencja w egzekwowaniu przyjętych przez uczniów zadań naprawczych (jest to warunek skuteczności działania całego Systemu). Dlatego też przydzielanie zadań poszczególnym uczniom powinno być przemyślane i dostosowane do ich możliwości.
- Uczeń powinien mieć świadomość, że wykonywanie przez niego zadania jest monitorowane przez nauczyciela lub pedagoga (obserwacja, kontrola, pomoc, ocena).

WNIOSKI KOŃCOWE

- Ważną rolę w funkcjonowaniu Systemu odgrywają rodzice. Biorą udział w wyborze zadania, bądź są informowani o przyjętym przez dziecko obowiązku. Często pomagają dziecku w wykonaniu zadania. Rodzice pozytywnie oceniają tę formę działań wychowawczych.
- Funkcjonowanie Systemu wymaga prowadzenia dokumentacji (patrz załącznik na stronie Internetowej Gimnazjum w Lutomiernsku). W małej szkole dokumentację prowadzi pedagog. W szkołach o dużej liczbie uczniów będzie to raczej zadanie wychowawcy klasy.

INFORMACJE O AUTORACH

Zdzisława Ignatowicz – pedagog
Gimnazjum w Lutomiernsku
Andrzej Stasiak – dyrektor Gimnazjum
w Lutomiernsku
Grzegorz Gwis – psycholog PP-P
w Konstancynowie Łódzkim
Mariusz Wielebski – dyrektor PP-P
w Konstancynowie Łódzkim

DZIEKUJEMY ZA UWAGĘ

ZAPRASZAMY NA NASZE STRONY
INTERNETOWE

gimlutomiersk.szkoly.lodz.pl

pppkonst.webd.pl